

Brno dne 16. března 2026
Č. j.: MZP/2026/240/626
Sp. zn.: ZN/MZP/2026/240/65

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, jako nadřízený orgán Krajského úřadu Zlínského kraje podle ustanovení § 92a písmeno a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumalo ve smyslu § 149 odst. 8 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, závazné stanovisko Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, (dále jen „Krajský úřad“) č.j. KUZL 62323/2024 ze dne 11.07.2024, jímž byla prodloužena platnost závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, vydaného podle § 10 odst. 1 zák. č. 100/2001 Sb. Ministerstvem životního prostředí dne 09.03.2015 pod č.j. 12289/ENV/15, a rozhodlo ve zkráceném přezkumném řízení podle ustanovení § 98 správního řádu takto:

Závazné stanovisko Krajského úřadu č.j. KUZL 62323/2024 ze dne 11.07.2024 se

z r u š u j e .

Odůvodnění

Ministerstvo životního prostředí, OVSS IV, (dále jen „MŽP“) obdrželo dne 13.02.2026 žádost Českého báňského úřadu (dále jen „ČBÚ“) ze dne 02.06.2025, o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska Krajského úřadu č.j. KUZL 62323/2024 ze dne 11.07.2024, jímž byla prodloužena platnost závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, vydaného Ministerstvem životního prostředí dne 09.03.2015 pod č.j. 12289/ENV/15 a které bylo napadeno ve smyslu § 149 odst. 7 správního řádu v rámci odvolacího řízení ve věci stanovení DP Uherský Ostroh. ČBÚ z důvodu procesní opatrnosti dal zároveň podnět k přezkumu citovaného závazného stanoviska Krajského úřadu podle § 149 odst. 8 správního řádu.

Z předloženého správního spisu MŽP zjistilo, že ČBÚ jako příslušný odvolací orgán vede již od roku 2019 řízení ve věci odvolání podaných proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území krajů Jihomoravského a Zlínského (dále jen „OBÚ v Brně“) č.j. SBS 17437/2016/OBÚ-01/22 ze dne 09.01.2019, kterým byl organizaci České štěrkopísky spol. s r.o., se sídlem Cukrovarská 34, 190 00 Praha 9 - Čakovice, IČO: 27584534, zastoupené Mgr. Tomášem Uherkem, advokátem, advokátní kancelář STRÁNSKÝ & PARTNEŘI, Jandova 8, 190 00 Praha 9 (dále jen „organizace“), stanoven dobývací prostor Uherský Ostroh evidovaný v evidenční knize

dobývacích prostorů díl 7, folio 1196, pro dobývání výhradního ložiska štěrkopísku Moravský Písek – Uherský Ostroh, evidenční číslo ložiska B3 012 200 v k.ú. Uherský Ostroh.

Proti tomuto rozhodnutí podalo odvolání celkem 31 subjektů. V rámci odvolacího řízení ČBÚ vydal postupně dvě rozhodnutí, a to:

1. Rozhodnutí č.j. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/13 ze dne 19.05.2020, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí OBÚ v Brně č.j. SBS 17437/2016/OBÚ-01/22 ze dne 09.01.2019, kterým byl stanoven DP Uherský Ostroh. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně č.j. 31A 112/2020-404 ze dne 06.10.2020, a věc byla vrácena ČBÚ k dalšímu řízení.
2. V dalším řízení ČBÚ vydal rozhodnutí č.j. SBS 09782/2019/59/ČBÚ-21/55 ze dne 10.06.2022, kterým změnil (potvrdil) předmětné rozhodnutí OBÚ v Brně. Toto rozhodnutí bylo také napadeno žalobou a Krajský soud v Brně rozsudkem č.j. 31 A 84/2022-762 ze dne 06.03.2023 rozhodnutí ČBÚ ve výrocích 1) a 2) zrušil a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení. Následně podanou kasační stížnost Nejvyšší správní soud rozsudkem č.j. 10 As 98/2023-128 ze dne 19.09.2024 zamítl.

V jednotlivých odvoláních je napadáno mimo jiné i závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí k záměru „Stanovení dobývacího prostoru Uherský Ostroh“, vydané podle § 10 odst. 1 zák. č. 100/2001 Sb. Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) dne 09.03.2015 pod č.j. 12289/ENV/15, ve znění závazného stanoviska k ověření souladu č.j. 24489/ENV/15 ze dne 26.10.2015 (dále jen „stanovisko EIA“).

Dopisem č.j. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/1 ze dne 15.04.2019 ČBÚ požádal MŽP o potvrzení či změnu uvedeného stanoviska EIA dle § 149 správního řádu. Závazným stanoviskem č.j. MZP/2019/430/549 (sp.zn. P/3750) ze dne 04.12.2019 ministr životního prostředí toto závazné stanovisko potvrdil. Uvedené závazné stanovisko ministra MŽP bylo podkladem pro vydání rozhodnutí ČBÚ č.j. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/13 ze dne 19.05.2020. Protože toto rozhodnutí ČBÚ bylo rozsudkem soudu zrušeno, vyžádal si ČBÚ opětovně vyjádření MŽP. Požadované vyjádření bylo vydáno pod č.j. MZP/2021/710/5641 dne 25.11.2021 a je v něm mimo jiné uvedeno: „Je zřejmé, že ke změnám charakteristik území po roce 2015 nepochybně došlo, a i nadále docházet bude, nicméně ve vztahu ke stanovisku EIA není relevantní jakékoliv změny v dotčeném území hodnotit, protože takové hodnocení je předmětem až případného prodloužení stanoviska EIA. Lze konstatovat, že záměr těžby štěrkopísku s ohledem na závěry v procesu EIA není v rozporu se Státní politikou životního prostředí České republiky 2012-2020 v aktualizaci z roku 2016, neboť jeho realizace nebude znamenat ohrožení zdrojů podzemních vod. Současně platí, že Státní politika životního prostředí České republiky 2012-2020 v aktualizaci z roku 2016 nemá vliv na závěry formulované ve stanovisku EIA.“

Vzhledem k tomu, že ke dni 09.03.2022 končila platnost předmětného stanoviska EIA, podala organizace dne 08.03.2022 žádost ve smyslu § 9a odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, o prodloužení platnosti tohoto stanoviska.

Následně Ministerstvo životního prostředí, sekce ochrany životního prostředí (dále jen „MŽP, SOŽP“) vydalo dne 05.08.2022 pod č. j. MZP/2022/700/79 podle § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí k předmětnému záměru sdělení o neprodloužení platnosti stanoviska EIA, v jehož výrokové části konstatovalo, že u předmětného záměru „došlo ke změnám podmínek v dotčeném území a poznatků a metod posuzování, v jejichž důsledku by záměr mohl mít dosud neposouzené významné vlivy na životní prostředí“.

Toto sdělení napadla organizace podáním ze dne 04.11.2022, označeným jako rozklad k ministru životního prostředí. Podání bylo vyhodnoceno jako podnět k přezkumu sdělení o neprodloužení platnosti stanoviska EIA podle § 156 odst. 2 správního řádu. Podnět jako příslušný orgán posoudil odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (OPVIP) MŽP, který dne 19.05.2023 vydal usnesení, jímž sdělení MŽP, SOŽP č.j. MZP/2022/700/79 ze dne 05.08.2022 zrušil jako nepřezkoumatelné, a tudíž nezákonné. Podle § 156 odst. 2 správního řádu ve spojení s přiměřeně aplikovaným § 98 a 97 odst. 3 správního řádu bylo sdělení zrušeno s účinky ode dne, kdy bylo vydáno, tj. od 05.08.2022. V důsledku zrušení tohoto sdělení se věc opět nacházela ve fázi dosud nevyřízené žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA ve smyslu § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a stanovisko EIA vydané pro předmětný záměr proto bylo v souladu s druhou částí věty třetí tohoto ustanovení („platnost stanoviska neuplyne, dokud není žádost vyřízena“) v té chvíli platné, jelikož z důvodu zrušení sdělení s účinky ex tunc je třeba na něj pohlížet, jakoby jeho platnost nikdy neskončila (neuplynula).

Na základě novely zákona č. 100/2001 Sb., schválené v souvislosti s přijetím zák. č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, platné od 01.01.2024, došlo k převedení příslušnosti k prodloužení platnosti stanoviska EIA posuzovaného záměru na Krajský úřad. MŽP žádost o prodloužení stanoviska EIA postoupilo Krajskému úřadu dopisem ze dne 11.01.2024, č.j. MZP/2024/710/173.

Krajský úřad zjistil ze spisového materiálu, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 06.03.2023 vytýká stanovisku EIA nezákonnost. Z toho důvodu Krajský úřad podal v souladu s § 149 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podnět k provedení přezkumného řízení ve věci zákonnosti stanoviska EIA k MŽP OPVIP, jakožto k úřadu, který předmětné stanovisko vydal, a to předtím, než sám vydá závazné stanovisko ve smyslu § 9a odst. 4 zákona. MŽP k tomuto podnětu Krajskému úřadu dne 31.5.2024 sdělil pod č.j. MZP/2021/710/2818, že nebyly shledány důvody pro zahájení, resp. provedení přezkumného řízení. Krajský úřad tedy přistoupil k samotnému posouzení žádosti a následně závazným stanoviskem č.j. KUZL 62323/2024 ze dne 11.07.2024 prodloužil platnost stanoviska EIA vydaného MŽP.

Jak uvedl ve své žádosti z 13.02.2026, ČBÚ je vázán jak právním názorem vysloveným v rozsudku Krajského soudu v Brně č.j. 31 A 84/2022-762 ze dne 06.03.2023, tak rovněž právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 10 As 98/2023-128 ze dne 19.09.2024.

V obou uvedených rozsudcích je konstatována nezákonnost stanoviska EIA, resp. podkladů, na jejichž základě bylo stanovisko vydáno. V bodech 75.–149. odůvodnění rozsudku se Krajský soud v Brně podrobně věnoval zhodnocení jednotlivých odborných podkladů nashromážděných v průběhu správního řízení. Obecně zkonstatoval, že žádný z předložených znaleckých posudků nebyl zcela korektní, úplný a dostatečně přesvědčivý. Dle názoru soudu znalci neodvedli zcela precizní práci a shromážděné podklady mu neumožňují v některých aspektech odhalit, který ze znalců je blíže realitě, přičemž s každým dalším znaleckým posudkem vypracovaným na žádost některé ze stran, zásadním způsobem utrpěla důvěra soudu ve znaleckou činnost. Ze znaleckých posudků bylo možné i přes jejich nedostatky identifikovat vady studií AQUATEST (2010, 2012 a 2015), které mohly mít vliv na zákonnost stanoviska EIA. Zjištěné nedostatky zakládají nezákonnost stanoviska EIA. Ohledně posouzení stanoviska EIA soud zdůraznil, že je limitován rozsahem přezkumu navazujícího rozhodnutí, tedy že mu nepřísluší posuzovat zákonnost těch částí stanoviska EIA, které se do napadeného rozhodnutí nepromítají a mají být zohledněny v jiných navazujících řízeních. Za vady způsobující nezákonnost stanoviska EIA je však třeba považovat to, že hydraulická bariéra byla ve stanovisku EIA brána jako účinné opatření k zabránění kontaminace podzemní vody při povodňových stavech, že stanovisko vychází při hodnocení rizik záměru pro vodní zdroj Bzenec – komplex ze studií založených na chybném matematickém modelu, což se mohlo projevit ve správnosti závěrů. Dle soudu je primárně odpovědností MŽP, aby jeho stanovisko EIA bylo bezvadné a vypořádalo se se všemi relevantními pochybnostmi ohledně vlivů záměru na životní prostředí.

Nejvyšší správní soud se ve svém rozsudku defacto ztotožnil s názorem Krajského soudu v Brně. ČBÚ se domnívá, že je nezbytné posoudit v intencích názoru soudu nejen stanovisko EIA vydané MŽP, ale rovněž stanovisko Krajského úřadu Zlínského kraje k prodloužení platnosti stanoviska EIA, tj. zda došlo k odstranění vad a rozporů znaleckých posudků a jiných odborných podkladů (vady matematického modelu, problematická aplikace metody analogie, nedostatečné vyhodnocení dopadů zatopení těžebního prostoru na jakost vodního zdroje apod.) vytýkaných soudy. S ohledem na názor soudů lze stanovisko EIA považovat za nezákonné pro nedostatečné zjištění skutkového stavu, a tudíž by měly být odstraněny veškeré pochybnosti o negativních vlivech záměru, zejména v situaci, kdy těžební jezero zaplaví povodňová voda.

Na základě výše uvedeného požádal ČBÚ Ministerstvo životního prostředí podle § 149 odst. 7 správního řádu o potvrzení nebo změnu jak stanoviska EIA, tak i závazného stanoviska Krajského úřadu, které platnost stanoviska EIA prodloužilo (dále i jen „PPZS“). Zároveň, jak uvádí „z procesní opatrnosti“, dal podnět k přezkumu obou stanovisek podle § 149 odst. 8 správního řádu.

Posouzení žádosti ČBÚ o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska dle § 149 odst. 7 správního řádu nadřízeným orgánem

Zatímco k přezkumu předmětného stanoviska EIA je příslušný ministr, k přezkumu PPZS je příslušné MŽP.

MŽP se v první řadě zabývalo otázkou, zda je žádost ČBÚ o posouzení PPZS podle § 149 odst. 7 správního řádu, tedy o jeho potvrzení nebo změnu, vůbec relevantní. Podle zmíněného ustanovení totiž lze závazné stanovisko přezkoumávat tehdy, pokud bylo napadeno v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno. Jedná se pak především o řádný přezkum věcné správnosti napadeného závazného stanoviska. Z popisu kauzy je však zřejmé, že PPZS žádným odvoláním napadeno být nemohlo. Na tom nic nemění ani skutečnost, že jde o specifickou situaci, kdy PPZS prodlužuje platnost jiného závazného stanoviska, které odvoláním napadeno bylo, a tvoří s původním závazným stanoviskem jeden celek. Nebyly tedy (nemohly být) ani formulovány námitky proti jeho věcné správnosti. Navíc, s přihlédnutím k podkladům, které byly MŽP spolu s žádostí předloženy, nelze najisto potvrdit jeho správnost, i kdyby žádost byla relevantní. Už vůbec pak není možná případná změna závazného stanoviska. MŽP proto uzavírá, že **požadavek na potvrzení nebo změnu PPZS podle § 149 odst. 7 správního řádu není právně podložený a MŽP k takovému přezkoumání nemůže přistoupit.**

Zřejmě i proto ČBÚ kromě požadavku na postup podle § 149 odst. 7 správního řádu dal i podnět k přezkumu PPZS podle § 149 odst. 8 správního řádu.

Vyjádření organizace k podnětu ČBÚ

V této souvislosti je nutno zmínit, že organizace prostřednictvím zastupujícího Mgr. Tomáše Uherka požádala dne 26.02.2026 o možnost seznámit se se shora citovanou žádostí ČBÚ o potvrzení nebo změnu závazných stanovisek, resp. podnětu k jejich přezkumu podle § 149 odst. 8, aby se k ní mohla vyjádřit. MŽP organizaci sdělilo, že správní orgány přijímají všechna podání nejen dotčených osob a pokud MŽP obdrží vyjádření organizace k podnětu ČBÚ neprodleně, bude se jím zabývat.

Dne 04.03.2026 bylo MŽP doručeno avizované vyjádření organizace k podnětu k provedení přezkumného řízení. Po úvodní rekapitulaci průběhu odvolacího řízení zmiňuje organizace žádost ČBÚ o přezkum stanoviska EIA podle § 149 odst. 7 a zejména podnět k přezkumu PPZS podle § 149 odst. 8. Tímto podnětem se dále ve svém vyjádření obsáhle zabývá. Upozorňuje, že ČBÚ podnět podalo „z procesní opatrnosti“, aniž by v něm zmínil byť jen jedinou nezákonnost, kterou by PPZS mělo trpět. Dle názoru organizace je to z důvodu, že PPZS ve skutečnosti žádnou nezákonností či jinou relevantní vadou netrpí, což dále v textu zdůvodňuje.

Organizace uvádí, že ČBÚ nesprávně interpretuje závěry krajského soudu a s odvoláním na konečný výsledek soudního přezkumu dovozuje, že nic, co je uvedeno v podnětu ČBÚ, se netýká a ani nemůže jakkoliv týkat zákonnosti předmětného PPZS, když:

- ČBÚ žádnou údajnou nezákonnost závazného stanoviska KÚ Zlín ani neuvádí, neboť podnět k jeho přezkoumání podal pouze „z procesní opatrnosti“;
- ČBÚ odkazuje jen na závěry krajského soudu, které však byly Nejvyšším správním soudem korigovány, a nelze tak z nich vycházet;

- a navíc se již překonané závěry krajského soudu (v jeho rozsudku ze dne 6.3.2023) vztahovaly výlučně ke stanovisku EIA a nikoliv až k následně (po více než roce) vydanému PPZS (ze dne 11.7.2024).

K tomu pak dodává, že přezkum závazného stanoviska podle § 149 odst. 8 správního řádu je „dozorčím“ postupem, přičemž základním předpokladem pro to, aby vůbec přicházelo v úvahu zahájení přezkumného řízení, je existence stavu, kdy lze důvodně pochybovat o souladu přezkoumávaného aktu s právními předpisy (§ 94 odst. 1 správního řádu). Podnět ČBÚ žádné konkrétní důvody nezákonnosti PPZS neidentifikuje; o to méně může založit „důvodné pochybnosti“ ve smyslu § 94 odst. 1 správního řádu. Přezkumné řízení není nástrojem „procesní opatrnosti“ bez tvrzení a identifikace konkrétní nezákonnosti; naopak je mimořádným dozorčím zásahem do presumpce správnosti aktu veřejné moci.

Dále dodává a zdůrazňuje, že při přezkumu dle § 149 odst. 8 správního řádu se posuzuje „pouze“ zákonnost, nikoliv však věcná správnost přezkoumávaného závazného stanoviska. I když PPZS netrpí ani takovými vadami, pro které by bylo věcně nesprávné, tak i kdyby tomu tak bylo, nebylo by možné je v rámci přezkumu dle § 149 odst. 8 správního řádu jakkoliv zohlednit. A vadami, které by způsobily dokonce až nezákonnost (které by teoreticky bylo možné v přezkumu zohlednit), pak PPZS netrpí v žádném případě.

Pro úplnost pak organizace upozorňuje na názor o nevhodnosti, resp. dokonce nemožnosti užití tzv. zkráceného přezkumného řízení pro takovéto případy, k čemuž odkazuje na rozsudek NSS ze dne 16.3.2021 č.j. 5 As 168/2018 – 107, odst. [62] až [65].

V rámci „procesní“ části své argumentace pak organizace dodává, že v situaci, kdy je na jiném odboru MŽP současně iniciován (a již přinejmenším připravován) postup nadřízeného orgánu k závaznému stanovisku EIA v režimu § 149 odst. 7 správního řádu, je žádoucí, aby MŽP postupovalo koordinovaně a předvídatelně a nevytvářelo souběžnými dozorčími zásahy stav právní nejistoty bez konkrétně tvrzené nezákonnosti; což plyne i z povinnosti dbát vzájemného souladu souvisejících postupů (§ 8 odst. 1 správního řádu) a postupovat bez zbytečných nákladů a zatěžování dotčených osob (§ 6 odst. 2 správního řádu).

V návaznosti na výše uvedené limity přezkumu závazného stanoviska dle § 149 odst. 8 správního řádu organizace poukazuje i na nutnost zohlednit jejich dlouhodobě trvající dobrou víru ve správnost a zákonnost PPZS. Pro správní akty vydané správními orgány platí presumpce správnosti, což platí i u závazných stanovisek, přičemž organizace neměla žádný reálný důvod pochybovat nejen o správnosti, ale zejména pak o zákonnosti PPZS. Již od jeho vydání dne 11.07.2024 doposud (téměř 20 měsíců) je v dobré víře, že toto závazné stanovisko je správné a zákonné, a nebude tak pro ně zcela překvapivě rušeno či snad dokonce měněno

V následující části textu organizace dokládá svá upozornění citací ze související judikatury.

Dále organizace shrnuje, že v nyní posuzované věci není podnětem ČBÚ tvrzen ani předestřen takový konkrétní rozpor závazného stanoviska KÚ Zlín s právními předpisy, aby vůbec

vznikl prostor pro úvahy o jeho rušení či změně. I pokud by MŽP o nezákonnosti hypoteticky uvažovalo, je povinno přezkum vést s vědomím, že jde o dozorčí zásah do presumpce správnosti aktu veřejné moci a do legitimních očekávání osoby, která v dobré víře vycházela z jeho platnosti.

S odkazem na citovanou judikaturu NSS pak organizace upozorňuje, že MŽP je při přezkumu závazného stanoviska KÚ Zlín povinno zhodnotit mimo jiné i

- jaké následky by mělo jeho zrušení, když je přitom zjevné, že následkem by byla mimo jiné i zásadní procesní komplikace v již beztak dlouhém a velmi složitém řízení o stanovení dobývacího prostoru, ve kterém je platné stanovisko EIA jedním ze zcela zásadních (nezbytných) podkladů, navíc by v případě opětovného nabytí právní moci rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru nemohlo být ani zahájeno řízení o povolení hornické činnosti, neboť to je tzv. navazující řízení, které musí navazovat na pozitivně ukončený proces EIA a jehož nezbytným podkladem tak musí být platné stanovisko EIA; a to i
- z hlediska dobré víry organizace ve správnost a zákonnost tohoto aktu veřejné moci, když je již od jeho vydání dne 11.7.2024 doposud (téměř 20 měsíců) v dobré víře, že toto závazné stanovisko je správné a zákonné, a nebude tak pro nás zcela překvapivě rušeno či snad dokonce měněno; jakož i
- její eventuální podíl na důvodech nezákonnosti, když o žádných důvodech nezákonnosti závazného stanoviska KÚ Zlín neví, natož aby se na nich podílela.

V závěru této části organizace s ohledem na výše uvedené navrhuje, aby MŽP podnět ČBÚ po předběžném posouzení věci neshledalo jako způsobilý založit „důvodné pochybnosti“ o souladu závazného stanoviska KÚ Zlín s právními předpisy (§ 94 odst. 1 správního řádu), a přezkumné řízení podle § 149 odst. 8 správního řádu nezahajovalo.

Ve zbývající části svého podání se organizace věnuje věcným otázkám týkajícím se podkladů pro hodnocení vlivů záměru z hlediska hydrogeologie, zpracovaných v souvislosti s žádostí organizace o prodloužení platnosti stanoviska EIA. Zejména pak upozorňuje na znalecký posudek soudního znalce doc. Mgr. Milana Geršla, Ph.D. č. ZP02HG/2024 ze dne 28.1.2025, který organizace zadala na základě skutečného výsledku soudního přezkumu posledního rozhodnutí ČBÚ v řízení o stanovení dobývacího prostoru. Jelikož krajský soud v odst. 252. svého rozsudku vyslovil požadavek zpracování znaleckého posudku nezávislou autoritou v oboru, organizace má za to, že osoba soudního znalce doc. Mgr. Milana Geršla, Ph.D. tento nestandardní požadavek naplňuje. V další části textu se zabývá závěry posudku i osobou znalce.

V závěru podání ještě organizace zdůrazňuje, že těžba štěrkopísků obecně nemá nepříznivé vlivy na množství zásob podzemních vod. A ani v případě realizace jejich záměru těžby k nepříznivým vlivům na vydatnost vodního zdroje Bzenec – komplex nedojde. Těžba štěrkopísků rovněž nemá nepříznivé vlivy ani na kvalitu podzemních ani povrchových vod, významněji nepříznivé vlivy nejsou zjištěny ani dokumentovány. Vodní plochy vzniklé těžbou štěrkopísků uvnitř hydrogeologické struktury a ochranného pásma vodního zdroje Bzenec – komplex jsou běžné. Organizace k tomu uvádí příklady z blízkého okolí, kdy správní orgány s těžbou štěrkopísků

ve zcela srovnatelných podmínkách v daném území souhlasily. Zmiňuje především pískovnu Polešovice – Kolébky, což je těžební prostor ve stejném ochranném pásmu téhož vodního zdroje, ve stejné Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Kvartér řeky Moravy, ve stejné záplavové oblasti, jako je její záměr, a který je rovněž v blízkosti významného (rezervního) vodního zdroje (250 m, oproti 620 m u jejího záměru). Obě území jsou i prostorově velmi blízko sebe.

Posouzení podnětu ČBÚ k přezkumu dle § 149 odst. 8 správního řádu nadřízeným orgánem

MŽP se dále zabývalo podnětem ČBÚ k přezkumu PPZS dle § 149 odst. 8 správního řádu. Úvodem pokládá za vhodné reagovat na námitku organizace uvedenou ve výše zmíněném vyjádření z 04.03.2026, a sice, že ČBÚ konkrétní důvody nezákonnosti PPZS neidentifikuje a o to méně může založit „důvodné pochybnosti“ ve smyslu § 94 odst. 1 správního řádu, což je základním předpokladem pro to, aby vůbec přicházelo v úvahu zahájení přezkumného řízení.

Obecně lze konstatovat, že pro případ, že závazné stanovisko má takové vady, které nelze zhojit změnou v rámci postupu podle § 149 odst. 7 správního řádu (nedostatky ve zjištěném skutkovém stavu, rozpor v podkladech, nedostatek podkladů apod.), může nadřízený správní orgán ex offio postupovat podle § 149 odst. 8 správního řádu a pro nezákonnost zrušit závazné stanovisko v přezkumném řízení. Není tedy podmínkou zahájení přezkumného řízení podle § 149 odst. 8 správního řádu vyvolání důvodné pochybnosti o zákonnosti závazného stanoviska explicitní formulací důvodů ze strany autora podnětu, ale postačí, když jím předložené podklady tuto pochybnost vzbuzují.

K tomu MŽP upozorňuje, že ČBÚ sice sám konkrétní důvody možné nezákonnosti neformuloval, nicméně ve svém podání poměrně podrobně popsal dosavadní průběh řízení, poukázal na klíčové části rozsudků krajského soudu i NSS i na některé protichůdné argumentace obsažené v podkladech řízení. Situace je navíc v daném konkrétním případě velmi specifická, neboť ČBÚ primárně požaduje v rámci odvolacího řízení podle § 149 odst. 7 správního řádu potvrzení nebo změnu stanoviska EIA, vydaného MŽP, jehož platnost však byla prodloužena závazným stanoviskem jiného orgánu (krajský úřad), přičemž toto prodloužení nebylo (nemohlo být) napadeno odvoláním, a tedy nemůže být potvrzeno ani změněno postupem podle § 149 odst. 7. Přitom PPZS vlastně tvoří s původním stanoviskem jeden celek, tedy by měla být obě závazná stanoviska teoreticky posuzována společně.

MŽP posoudilo komplexně obsah podání ČBÚ a konstatuje, že ačkoli ČBÚ ve svém podnětu k přezkumu PPZS podle § 149 odst. 8 neoznačil přímo, které okolnosti vzbuzují důvodné pochybnosti o jeho zákonnosti, informace obsažené v podnětu a v příložených podkladech jsou dostatečné k tomu, aby odůvodnily případné zahájení přezkumného řízení. Podrobněji k tomu níže.

Jak již bylo výše uvedeno, Krajský úřad při seznamování se s podklady žádosti o prodloužení stanoviska EIA zjistil ze spisového materiálu, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 06.03.2023 vytýká stanovisku EIA nezákonnost. Z toho důvodu Krajský úřad podal dle § 149

odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podnět k provedení přezkumného řízení ve věci zákonnosti stanoviska EIA k MŽP OPVIP, jakožto k úřadu (jak sám uvádí v odůvodnění PPZS), který předmětné stanovisko vydal, a to předtím, než sám vydá závazné stanovisko ve smyslu § 9a odst. 4 zákona.

MŽP shledal tento postup jako nesprávný, který je v rozporu se správním řádem. Krajský úřad chtěl zjevně postupovat podle poslední věty ust. § 149 odst. 8, která zní: (8)...*Jestliže správní orgán při své úřední činnosti zjistí, že jiný správní orgán učinil nezákonné závazné stanovisko, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k přezkumnému řízení a vyčká jeho rozhodnutí.* Správním orgánem příslušným k přezkumu stanoviska EIA vydaného MŽP, OPVIP, je však ministr, nikoli MŽP. V podstatě tedy došlo k tomu, že podnět k přezkumu stanoviska EIA posoudil a odložil jako nedůvodný ten samý orgán, který ho předtím vydal, což odporuje postupu stanovenému v § 149 správního řádu. Už jen tímto postupem krajský úřad zatížil PPZS vadou, která způsobuje jeho nezákonnost.

Krajskému úřadu ovšem nelze upřít, že se jeho správní úvaha ubírala správným směrem. Nelze totiž přikročit k prodloužení stanoviska EIA, pokud není postaveno na jisto, že samo stanovisko EIA netrpí vadami, které mohou způsobit jeho nesprávnost či nezákonnost. Přitom krajský soud a později i NSS stanovisku EIA takové vady vytýkaly. Za klíčový lze v tomto směru považovat odstavec 83 rozsudku NSS, v němž se uvádí:

[83] Nejvyšší správní soud uzavírá, že spíše komplexní a místy obtížně přístupnou technickou stránku projednávané věci lze v zásadě redukovat na problematiku nedostatečného posouzení rizik kontaminace klíčového lokálního zdroje pitné vody v důsledku těžební činnosti, tedy především v situaci, kdyby došlo v dané oblasti k povodním. Tento scénář není s ohledem na skutečnost, že se daná lokalita nalézá v aktivní záplavové oblasti, stejně jako až na několik ojedinělých názorů v zásadě jasný vědecký konsensus o proměně klimatu a povah srážek v důsledku těchto proměn, scénářem nikterak čistě hypotetickým. NSS ve shodě s krajským soudem uzavírá, že tuto klíčovou a zákonem vyžadovanou úvahu s ohledem na konkrétní lokalitu a její specifické podmínky doposud nikdo v tomto řízení vlastně přesvědčivě a srozumitelně neučinil.

I když v době vydání PPZS ještě rozsudek NSS nebyl vydán, již rozsudek krajského soudu obsahoval právní názor konstatující nezákonnost stanoviska EIA a nastiňující následný postup, který by měl vést k odstranění nezákonnosti (viz odst. 252 rozsudku).

Pokud tedy Krajský úřad nepřistoupil k tomu, aby se sám pokusil odstranit pochybnosti vytýkané soudem, tj. např. zadal zpracování revizního znaleckého posudku nezávislou autoritou, mohl buď vyčkat na rozhodnutí NSS o kasační stížnosti a následné kroky ČBÚ, nebo případně podat podnět podle § 149 odst. 8 správního řádu k ministru životního prostředí. Jelikož však podnět podal nesprávně na MŽP OPVIP (a ten ho nepostoupil rozkladové komisi, nýbrž ho sám odložil), a poté bez odstranění pochybností o správnosti stanoviska EIA ho prodloužil, zatížil svůj právní akt vadami, které způsobují jeho nezákonnost.

Na základě uvedených zjištění, kdy bylo konstatováno porušení ust. § 149 odst. 8 a také § 3 správního řádu, muselo MŽP přistoupit ke zrušení PPZS. Vzhledem k tomu, že ke konstatování nezákonnosti PPZS nebylo třeba žádného dalšího zjišťování, ani vyjádření účastníků řízení, přistoupilo MŽP ke zrušení PPZS ve zkráceném řízení podle § 98 správního řádu. K námitkám organizace uplatněným ve vyjádření ze dne 04.03.2026, podle nichž v daném případě nelze formu zkráceného řízení použít, s odkazem na rozsudek NSS ze dne 16.3.2021 č.j. 5 As 168/2018 – 107, MŽP uvádí, že zmíněný rozsudek v odstavcích 62 – 65 popisuje situaci, kdy bylo k provedení přezkumu nezbytné vysvětlení účastníků, čímž nebyla splněna jedna z podmínek ust. § 98 správního řádu pro provedení zkráceného přezkumného řízení. To však v případě přezkumu PPZS neplatí, odkaz na citovaný rozsudek proto není případný. V rozsudku je rovněž citován jiný rozsudek NSS, podle nějž „...Ke zkrácenému přezkumnému řízení by především nemělo být přistupováno za situace, když má správní orgán pochybnosti o tom, zda by újma, která by zrušením nebo změnou přezkoumávaného rozhodnutí vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, byla ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, neboť uvedená hlediska by měla být principiálně hodnocena v „klasickém“ přezkumném řízení.“ K tomu MŽP zdůrazňuje, a reaguje tím i na požadavek organizace na „nutnost zohlednit jejich dlouhodobě trvající dobrou víru ve správnost a zákonnost PPZS“, že **zrušením PPZS nedochází k žádné újmě žádné z procesních stran**, neboť tímto aktem se stav věci vrací do fáze žádosti o prodloužení stanoviska EIA. Z dikce věty čtvrté § 9a odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb. (*Žádost o prodloužení platnosti stanoviska musí být podána před jejím uplynutím; platnost stanoviska neuplyne, dokud není žádost vyřízena.*) vyplývá, že stanovisko EIA je stále platné, přičemž termín vyřízení jeho prodloužení je omezen toliko datem, dokdy může být stanovisko EIA prodlouženo. Krajský úřad tedy vyčká na výsledek přezkumu stanoviska EIA podle § 149 odst. 7 správního řádu. Do doby, než bude znovu rozhodnuto o případném prodloužení stanoviska EIA, může být toto stanovisko EIA jako platné podkladem pro navazující správní řízení.

Z výše uvedených důvodů rozhodlo MŽP tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení

Proti rozhodnutí v přezkumném řízení podle § 149 odst. 8 správního řádu se nelze odvolat (podat rozklad).

Otisk úředního razítka

RNDr. Miroslav Rokos
ředitel odboru výkonu státní správy IV
elektronicky podepsáno

Rozdělovník

Obdrží

Český báňský úřad, Kozí 4, P.O. BOX 140, 110 00 PRAHA 1 - DS

Na vědomí

- České šterkopísky spol. s r.o., Cukrovarská 34, 190 00 Praha 9, zastoupené Mgr. Tomášem Uherkem, advokátem, advokátní kancelář STRÁNSKÝ & PARTNEŘI, Jandova 8, 190 00 Praha 9
- Krajský úřad Zlínského kraje, OŽPZ, tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín
- Vodovody a kanalizací Hodonín, a. s., Purkyňova 2933/2, 695 11 Hodonín a dotčené územní samosprávné celky - prostřednictvím právního zástupce Frank Bold Advokáti, s. r. o., Údolní 567/33, 602 00 Brno
- Obvodní báňský úřad pro území krajů Jihomoravského a Zlínského, Cejl 481/13, 602 00 Brno
- Ministerstvo životního prostředí, OPVI, zde